

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 20 października 2010 r.

TEKST UJEDNOLICONY

**Zarząd
Południowego Koncernu
Energetycznego S.A.**

I/10/003
KGP-4114-04-02/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Południowym Koncernie Energetycznym S.A. (dalej także Spółka, Koncern lub PKE S.A.), kontrolę przebiegu procesu zamiany akcji w Koncernie, wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia³, w okresie 2007- I poł. 2010 r.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 10 września 2010 r. oraz w związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli Tauron Polska Energia S.A.⁴ (w stosunku do którego Koncern jest spółką zależną), Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Zarządowi Spółki niniejsze *Wystąpienie*.

NIK ocenia pozytywnie, pod względem legalności, przebieg procesu zamiany akcji w Spółce. NIK zwraca jednak uwagę na brak dostatecznej realizacji zaleceń i wytycznych TAURON Polska Energia S.A. (spółka konsolidująca) w zakresie informowania uprawnionych

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia powstała w wyniku realizacji *Programu dla elektroenergetyki*, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 26 marca 2006 r. Zgodnie z *ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji sektora elektroenergetycznego* (Dz. U. Nr 191, poz. 1367 ze zm.) oraz *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 marca 2008 r. w sprawie listy spółek konsolidowanych, których akcje podlegają wniesieniu na pokrycie kapitału zakładowego spółek konsolidujących, oraz listy spółek konsolidujących* (Dz. U. Nr 51, poz. 294 ze zm.), spółkami konsolidowanymi w Grupie Kapitałowej TAURON były: Południowy Koncern Energetyczny S.A. w Katowicach, ENION S.A. w Krakowie, EnergiaPro S.A. we Wrocławiu oraz Elektrownia Stalowa Wola S.A. w Stalowej Woli, a spółką konsolidującą – TAURON Polska Energia S.A. w Katowicach.

⁴ Podpisanym w dniu 13 września 2010 r.

akcjonariuszy Koncernu (spółka konsolidowana) o ich prawach, wynikających z przepisów dotyczących procesu zamiany akcji Spółki na akcje TAURON Polska Energia S.A.

1. Obowiązki pozostające do wykonania w podziale na spółkę konsolidującą oraz spółki konsolidowane zostały określone *rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie sposobu określania liczby akcji spółki konsolidującej podlegających zamianie i trybu dokonywania zamiany akcji lub prawa do akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej*⁵ (dalej *rozporządzenie MSP*) oraz w umowach zawartych w dniu 27 sierpnia 2009 r. pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Skarbu Państwa a TAURON Polska Energia S.A., dotyczących wykonania czynności technicznych niezbędnych m.in. do zamiany przez osoby uprawnione akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej.

Zgodnie z *rozporządzeniem MSP*, całość spraw związanych ze składaniem oświadczeń o zamiarze dokonania zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej, ich weryfikacją, ustalaniem list osób uprawnionych do zamiany akcji, publikowaniem list, prowadzeniem postępowań reklamacyjnych oraz korespondencji z akcjonariuszami w tych sprawach należała do spółki konsolidowanej.

NIK nie zgłasza uwag do weryfikacji złożonych oświadczeń, ustalenia list osób uprawnionych i ich publikacji, oraz prowadzenia postępowań reklamacyjnych i korespondencji. Wszystkie wyżej wymienione czynności były wykonane przez Spółkę w terminach określonych przepisami oraz wewnętrznym harmonogramem przyjętym przez spółkę konsolidującą.

1.1. Zgodnie z §12 *rozporządzenia MSP*, spółka konsolidująca przed dniem rozpoczęcia biegu terminu na składanie oświadczeń o zamiarze zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej⁶, wzywa osoby uprawnione do składania tych oświadczeń poprzez: ogłoszenia w gazecie o zasięgu ogólnokrajowym i gazetach lokalnych właściwych dla siedzib spółek konsolidowanych, wywieszenie ogłoszeń w siedzibie spółki konsolidującej i spółek konsolidowanych oraz wszystkich oddziałach i zakładach spółek konsolidowanych. Zgodnie z §12 ust. 2 ww. *rozporządzenia*, wezwanie może być także rozpowszechnione w inny, zwyczajowo przyjęty sposób.

⁵ Dz. U. Nr 41, poz. 250 ze zm.

⁶ tj. przed dniem 19 maja 2008 r. dla akcjonariuszy PKE S.A. i dniem 12 lutego 2009 r. dla osób uprawnionych ze wszystkich spółek konsolidowanych w Grupie Kapitałowej TAURON - drugi termin wynikał z przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawy o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz. U. z 2009 r. Nr 13, poz. 70).

Spółka konsolidująca opublikowała ogłoszenia w gazecie o zasięgu ogólnokrajowym i gazetach lokalnych właściwych dla siedzib spółek konsolidowanych⁷ oraz wywiesiła ogłoszenie w swojej siedzibie⁸ zgodnie z §12 ust. 2 *rozporządzenia MSP*. Spółka konsolidowana wywiesiła ogłoszenie w swojej siedzibie oraz we wszystkich oddziałach i zakładach⁹ również zgodnie z §12 ust. 2 *rozporządzenia MSP*. Prezes Zarządu PKE S.A. pan Jan Kurp nie przekazał natomiast Dyrektorom Elektrowni/Elektrociepłowni wchodzących w skład Koncernu wytycznych i zaleceń spółki konsolidującej¹⁰ o możliwości rozpowszechnienia wezwania do składania przedmiotowych oświadczeń w inny, zwyczajowo przyjęty sposób.¹¹ Spółka ograniczyła się jedynie do publikacji ogłoszeń i rozpowszechniania informacji o procesie konwersji na stronach internetowych własnych i swoich Oddziałów.

Wiceprezes Zarządu PKE S.A. pan Henryk Tymowski wyjaśnił, że ogłoszenia umieszczano także w prasie lokalnej. Jak wynika jednak z ustaleń kontroli, w 2008 r. ogłoszenia o możliwości składania oświadczeń o zamiarze dokonania zamiany akcji w ustawowym terminie w 2008 r. zamieściły 2 elektrownie (spośród 7 wchodzących w skład Koncernu) - Elektrownia Blachownia w dniach 29 lipca i 5 sierpnia w gazecie lokalnej „*Nowa Gazeta Lokalna*” oraz Elektrownia Jaworzno w dniu 21 maja w tygodnikach lokalnych „*Co tydzień*” i „*Tydzień w Jaworznie*” - a w 2009 r. 1 elektrownia -Elektrownia Łaziska w dniu 15 marca w gazecie lokalnej „*Kronika Łaziska*”.

Zdaniem NIK, powyższe świadczy o nieuwzględnieniu przez Spółkę wytycznych i zaleceń kierowanych przez spółkę konsolidującą na etapie składania oświadczeń o zamiarze przystąpienia do procesu zamiany akcji.

Ponadto, NIK zwraca uwagę Zarządowi Spółki, że uprawnieni akcjonariusze PKE S.A., którzy złożyli skuteczne oświadczenia w okresie pomiędzy 19 maja a 19 sierpnia 2008 r. na gruncie obowiązującego wówczas prawa, a nie zadeklarowali zamiaru zamiany wszystkich posiadanych akcji, byli zobowiązani do ponownego składania oświadczeń w terminie od dnia 12 lutego do dnia 12 maja 2009 r. W ocenie NIK, fakt ten w zestawieniu z liczbą 815 uprawnionych akcjonariuszy, którzy nie złożyli oświadczeń o zamiarze zamiany akcji¹² przemawiał za podjęciem działań zmierzających do indywidualnego powiadomienia

⁷ 14 maja 2008 r. w dzienniku o zasięgu krajowym Rzeczpospolita oraz w gazetach lokalnych: Gazeta Wyborcza i Dziennik Zachodni oraz 11 lutego 2009 r. w dzienniku o zasięgu krajowym Rzeczpospolita oraz w gazetach lokalnych: Dziennik Zachodni, Dziennik Polski, Gazeta Wrocławska i Nowiny

⁸ Od dnia 14 maja do dnia 19 sierpnia 2008 r. oraz od dnia 11 lutego do dnia 12 maja 2009 r.

⁹ Od dnia 14 maja do dnia 19 sierpnia 2008 r. oraz od dnia 11 lutego do dnia 12 maja 2009 r.

¹⁰ Pisma TAURON Polska Energia S.A. do PKE S.A. z dnia 9 maja 2008 r. i z dnia 9 lutego 2009 r.

¹¹ Pisma z dnia 14 maja 2008 r. i 10 lutego 2009 r.

¹² W okresie od dnia 19 maja do dnia 19 sierpnia 2008 r.

uprawnionych osób¹³ – mimo że, jak wyjaśnił Prezes Zarządu spółki pan Jan Kurp, w dziesięcioletnim okresie trwania spółki w żadnej sprawie nie zwracano się do akcjonariuszy w drodze indywidualnych zawiadomień.

NIK nie podziela także wyjaśnień Dyrektora Biura Zarządu Spółki pana Grzegorza Klemensa, iż brak powiadamiania indywidualnego akcjonariuszy wynikał m.in. z uwagi na trwający od kilku lat obrót akcjami PKE S.A., brak aktualizacji adresów przez akcjonariuszy, (w związku z tym istniało uzasadnione ryzyko, że część akcjonariuszy nie zostanie powiadomiona, co spowodowałoby uzasadnione roszczenia osób, które nie znalazły się na liście, o nie uzyskaniu informacji o terminie składania oświadczeń) oraz, że ze względu na konieczność równego traktowania akcjonariuszy, brak było możliwości poinformowania wyłącznie niektórych grup akcjonariuszy (np. emerytów).

NIK zwraca uwagę Zarządowi Spółki, że z art. 341 *kodeksu spółek handlowych*¹⁴ (dalej *Ksh*) wynika, że w interesie akcjonariusza (a nie spółki akcyjnej) posiadającego akcje imienne Spółki jest dbałość o treść aktualnego wpisu do księgi akcji imiennych, zawierającego m.in. adres akcjonariusza lub adres do doręczeń. Tak więc brak pewności o aktualności wpisów nie stanowił przeszkody w indywidualnym powiadomieniu.

Jak wynika z ustaleń kontroli w TAURON Polska Energia S.A., pozostałe spółki konsolidowane w Grupie Kapitałowej TAURON Polska Energia przekazały wszystkim uprawnionym za pośrednictwem swoich oddziałów i zakładów wzory oświadczeń o zamiarze zamiany akcji wraz z aktualnymi odpisami z ksiąg akcyjnych spółek (pracownikom bezpośrednio w miejscu pracy, pozostałym – listownie). Elektrownia Stalowa Wola S.A. przesłała dodatkowo indywidualne powiadomienia o treści ogłoszenia wzywającego do składania oświadczeń o zamiarze zamiany akcji na adresy posiadane przez tą spółkę.

NIK zwraca także uwagę Zarządowi Spółki, że również na etapie podpisywania umów zamiany akcji z uprawnionymi Spółka skorzystała z możliwości indywidualnego powiadomienia jedynie 244 osób, które złożyły oświadczenia, o konieczności zawarcia odpowiedniej umowy. Spółka konsolidująca skierowała do osób, które złożyły oświadczenia o zamiarze zamiany akcji, a nie zawarły stosownej umowy w określonym terminie, pisma przypominające o potrzebie zawarcia powyższej umowy.

¹³ Po przywróceniu prawa do zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej na mocy przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Dz. U. z 2009 r. Nr 13 poz. 70).

¹⁴ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.).

2. Uwzględniając dwa ustawowe terminy na złożenie oświadczeń o zamiarze zamiany akcji, 570 uprawnionych akcjonariuszy PKE S.A. nie złożyło powyższych oświadczeń o zamiarze zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej (6,4% spośród 8.830 uprawnionych akcjonariuszy).

Proces konwersji akcji w Spółce został zrealizowany w 99,6%¹⁵. 44 osoby (0,5% uprawnionych, którzy złożyli stosowne oświadczenia woli) nie zawarły umów zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej.

Współczynnik efektywności zamienionych akcji PKE S.A. był lepszy od współczynnika tego wyliczonego dla całej Grupy Kapitałowej TAURON (99,4%). Jednak w opinii NIK, pomimo braku formalnego obowiązku oraz braku określenia w *rozporządzeniu MSP* trybu oraz formy rozpowszechnienia ogłoszenia w ramach zwyczajowo przyjętego sposobu, przyjęty przez PKE S.A. sposób postępowania w tej sprawie spowodował, że nie wszystkie uprawnione osoby zostały skutecznie poinformowane o swoich prawach. Dotyczyło to w szczególności – jak wynika m.in. z korespondencji kierowanej do NIK i analizy prac komisji w PKE S.A. ds. rozpatrzenia reklamacji w przedmiotowych sprawach – emerytowanych pracowników Koncernu, którzy głównie ze względu na wiek i związane z tym różnego rodzaju ograniczenia zgłaszali problemy ze śledzeniem stosownych informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibach Spółki i jej Oddziałów lub w prasie czy internecie.

3. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia wniosek dotyczący rozważenia podjęcia działań zmierzających do poinformowania akcjonariuszy, którzy nie złożyli oświadczeń o zamiarze zamiany akcji, a którzy wyrazili taką wolę po upływie terminu złożenia oświadczeń, o przysługujących im uprawnieniach wymuszonego odkupu akcji na żądanie akcjonariuszy mniejszościowych - wynikających m.in. z art. 418¹ *Ksh*.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Zarządu Spółki o nadesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia do

¹⁵ Objęto 1.000.445.612 akcji spośród 1.004.695.618 akcji przydzielonych.

Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor
Departamentu Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji
(-) z up. Lech Oniszczenko